

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/21/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618201229
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3618201229.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej vo veci starostlivosti súdu o mal. D. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa rodičov - matky U. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. nad A., F. XXX, zastúpenej Advokátskym združením JUDr. Jozef Dudzík & JUDr. Kristína Gerová, so sídlom v Topolčanoch, Škultétyho 1597/7 a otca A. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. nad A., F. XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 26.11.2018, č. k. 1P/66/2018-105 , takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil výrokom I. rozsudok Okresného súdu Partizánske č. k. 3C/22/2009-28 zo dňa 12.03.2009, vo výroku o výživnom tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú D. O., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 100,- € mesačne na sumu 180,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej s účinnosťou od 01.08.2018. Výrokom II. zameškané zvýšené výživné za obdobie od 01.08.2018 do 26.11.2018 na maloletú D. vo výške 320,- € uložil otcovi zaplatiť do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia k rukám matky maloletej. Výrokom III. určil, že v ostatných častiach zostal rozsudok Okresného súdu Partizánske č. k. 3C/22/2009-28 zo dňa 12.03.2009 nezmenený . Výrokom IV. žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal . Na vec aplikoval ust. § 26 , § 78 ods. 1,3 , § 62 ods. 1-5 , § 63 ods. 1 , § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

2. V odôvodnení uviedol, že matka maloletej D. návrh odôvodnila tým, že vyživovacia povinnosť bola naposledy upravovaná v roku 2008 a odvtedy náklady spojené s maloletou podstatne vzrástli. Matka je invalidná dôchodkyňa, t. č. je na PN a to od marca 2018 pre zhoršený zdravotný stav. Od roku 2009 je invalidná , pracovala vo viacerých zamestnaniach a snažila sa finančne čo najlepšie podporovať maloletú. Otec maloletej je neliečený alkoholik a pracuje na omietkach buď ako SZČO alebo živnostník. Za 10 rokov si kúpil dom a veľa peňazí prepil. Jeho nezverejnený príjem za mesiac činí 1.500 € až viac. V minulosti maloletá prekonala astmu, na ktorej chorobu otec nereagoval a na lieky nebol ochotný prispieť. Za 10 rokov jej prispel na bicykel, na tábor jej prispel raz. Od nástupu maloletej do prvého ročníka uhrádza matka maloletej všetky výlety zo školy a každé letné prázdniny . Za 10 rokov sa zvýšili náklady na starostlivosť, záujmy, krúžky. Matka je poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku vo výške 168,60 €. Maloletá má predpísanú ortopedickú obuv, nakoľko má kolená vykrivené o 7 cm. Na meranie ortopedickej obuvi boli 01.08.2018. Maloletá vyrástla o 7 cm, pôjde na strojček na vyrovnanie zubkov, ktoré má vrodené. Z otcovej strany je opatera a záujem minimálny. Na Vianoce maloletej daroval

z poličky porcelánového slona cca 5 cm a cudzím deťom v dedine rozdával darčeky. Mnohokrát zabudol na Vianoce, na jej meniny i narodeniny.

3. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplýva, že maloletá sa narodila z manželstva účastníkov konania, ktoré bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 3C/22/2009 zo dňa 12.03.2009, pričom maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný povinnosťou prispievať na jej výživu sumou 100 € mesačne. V súčasnosti je maloletá je žiačkou 9. ročníka Základnej školy R. Kaufmana v Partizánskom. Matka bola zamestnaná v spoločnosti Alfacable Slovakia, s.r.o. od 08.01.2018 do 21.03.2018. T.č. je PN, je poberateľkou nemocenských dávok vo výške 380 €, invalidného dôchodku vo výške 168,60 € a prídavku na dieťa od februára 2008 doposiaľ vo výške 23,68 €. Otec maloletej pracoval na dohodu o vykonaní práce pre zamestnávateľa www.druzstvo-omietkari.sk od 12.07.2018 do 31.07.2018. Podľa potvrdenia o príjme od zamestnávateľa www.druzstvo-omietkari.sk vyplýva, že otec dosahuje hrubú mzdu vo výške 200 € mesačne. Podľa výpisu zo živnostenského registra otec ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania ku dňu 16.02.2009. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske vyplýva, že otec bol naposledy vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie tamojšieho úradu od 13.03.2011 do 08.07.2012, kedy bol vyradený z evidencie z dôvodu nespolupráce. Na tamojšom úrade nepoberá žiadne dávky ani príspevky.

4. Zo správy o prešetrení pomerov súd prvej inštancie mal za preukázané, že matka maloletej je toho času v ochrannnej lehote na PN, jej mesačný príjem predstavuje sumu cca 400 € mesačne. Okrem toho poberá invalidný dôchodok v sume 168,60 € mesačne a prídavok na maloleté dieťa v sume 23,68 € mesačne. Spoločne s maloletou býva v 4-izbovom rodinnom dome, kde zároveň žijú i jej rodičia a brat. Matka uvádza nasledovné výdavky spojené s bývaním: nájom v sume 150 € mesačne, strava a výdavky na domácnosť v sume 300 € mesačne. Okrem toho uvádza výdavky na splátku spotrebného úveru v sume 150 € mesačne, poistenie pre maloletú v sume 31,70 € mesačne, splátka telefónov v sume 29,10 € mesačne, vreckové pre maloletú v sume 5 € mesačne, strava v školskej jedálni v sume 18 € mesačne. Matka uvádza, že maloletá má ploché nohy a vychýlené kolená, preto musí nosiť špeciálnu obuv a ortopedické vložky do topánok, s čím matke vznikajú výdavky v sume cca 33 € ročne. Maloletá navštevuje hodiny klavíru, ktoré matka hradí v sume 60 € ročne. Okrem toho matka verbalizuje, že maloletá je športovo aktívna, rada pláva, bicykuje a skateboarduje, čo zvyšuje výdavky spojené s výchovou a starostlivosťou o maloletú. Matka na podanom návrhu trvá. Posledná úprava výživného bola v roku 2009 a od tejto doby sa výdavky na maloleté dieťa podstatne zvýšili. Verbalizuje, že otec sa s maloletou stretáva zriedkavo. Nad rámec určeného výživného neprispieva. Okrem toho uvádza, že mala snahu dohodnúť sa na výživnom, otec maloletej ju však ignoruje a nekomunikuje s ňou. Otec maloletej je zamestnaný v spoločnosti www.druzstvo-omietkari.sk, jeho mesačný príjem predstavuje sumu cca 160 € mesačne. Býva sám v 5-izbovom rodinnom dome, kde má nasledovné výdavky spojené s bývaním: plyn v sume 31 € mesačne, rozhlas a TV v sume 4,64 € mesačne, voda v sume 115,02 € polročne, elektrická energia v sume 46 € mesačne. Otec s podaným návrhom nesúhlasí. Verbalizuje, že s maloletou sa stretáva jedenkrát týždenne. V poslednom období jej prispel na hodiny klavíra v sume 60 € a na letný tábor v sume 100 €. Okrem toho uvádza, že maloletej dal vreckové v sume 20 €.

5. Po zhodnotení výsledkov mal súd prvej inštancie za preukázané, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu je dôvodný. Vyživovacia povinnosť otca k maloletej bola naposledy upravená v roku 2009, keď súd určil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú v sume 100 € mesačne. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia súdu o výške výživného je preukázanie zmeny pomerov, ktorá môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane účastníka alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Matka v návrhu požadovala zvýšiť vyživovaciu povinnosť zo súčasnej sumy 100 € na sumu 450 € mesačne, neskôr túto sumu upravila na 350 € mesačne. Otec so zvýšením výživného nesúhlasil vôbec, sumu 100 € mesačne považuje za adekvátnu. Od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa. V čase poslednej úpravy výživného mala maloletá jeden rok. V súčasnosti má 10 rokov a je žiačkou 5. ročníka ZŠ v Žabokrekochoch nad Nitrou. Je nepochybné, že s vekom objektívne došlo k nárastu odôvodnených potrieb maloletej spojených nielen so štúdiom, oblečením, či stravovaním, ale aj s voľnočasovými aktivitami a jej zdravotným stavom. Maloletá hrá florbal a navštevuje aj hudobný krúžok. Má zdravotné problémy s nohami, pričom potrebuje nosiť špeciálnu ortopedickú obuv a problémy so zubami, mala by nosiť zubný strojček, s čím sa matke spájajú zvýšené výdavky. Matka maloletej bola v čase posledného rozhodovania o výživnom na materskej dovolenke. V súčasnosti je matka na PN, pracovala v spoločnosti Alfacable

Slovakia, s.r.o. Je poberateľkou nemocenských dávok vo výške cca 380 €, invalidného dôchodku vo výške 168,60 € a rodinných prídavkov vo výške 23,68 € mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Otec maloletej v čase posledného rozhodovania o výživnom bol nezamestnaný, keďže 16.02.2009 zrušil živnosť. V súčasnosti pracuje na dohodu o vykonaní práce pre zamestnávateľa www.druzstvo-omietkari.sk, jeho mesačný príjem predstavuje sumu cca 160 € mesačne, pričom podľa jeho vyjadrenia si ešte privyrába ako tesár cca 200 € mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. S poukazom na vyššie uvedené preto súd konštatuje, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletej, ktorá je staršia o 9 rokov, navštevuje 5. ročník základnej školy, má zvýšené výdavky na oblečenie, stravu, kozmetiku, voľnočasové aktivity a má tiež zdravotné problémy. K zmene pomerov došlo i na strane matky maloletej, u ktorej došlo od posledného rozhodnutia o výživnom k zvýšeniu príjmu, keďže v čase posledného rozhodnutia bola na materskej dovolenke a v súčasnosti dosahuje príjem cca 580 € mesačne. Počet vyživovacích povinností sa jej nezmenil. K zmene pomerov došlo i na strane otca maloletej, ktorý bol v čase posledného rozhodovania o výživnom nezamestnaný. V súčasnosti pracuje na dohodu a dosahuje príjem cca 170 € mesačne a privyrába si mesačne ako tesár cca 200 €. Ani u otca sa počet vyživovacích povinností nezmenil. Súd je pri rozhodovaní vo veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa vždy povinný zohľadniť v prvom rade najlepší záujem maloletého dieťaťa. Preto aj keď otec na pojednávaní poukazoval na jeho nedostatočný príjem a problémy s exekučnými konaniami, ktoré sa voči nemu vedú, podľa názoru súdu je v schopnostiach a majetkových možnostiach otca prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 180 € mesačne. Výživné na maloleté dieťa má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného, pričom v jednom prípade sa voči nemu vedie exekučné konanie z dôvodu neuhradenia pokuty uloženej mu ako vodičovi za alkohol. Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že otec maloletej denne vyfajčí cca 20 cigariet a tiež (ako sám uviedol) konzumuje alkohol (pivo) a to najmä cez víkendy, kedy vypije 3-4 pivá denne. Teda nejde o nevyhnutné výdavky, naopak ide o zlozvyky otca, do ktorých nemá problém investovať. Naviac príjem, ktorý otec doložil súdu potvrdením od zamestnávateľa sa nejaví ako reálny, preto v danom prípade môže súd vychádzať z § 63 ods. 1 Zákona o rodine a príjem otca ustáliť na základe fikcie v tomto ustanovení upravenej. Preto s ohľadom na vek maloletej, jej zdravotný stav súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej na sumu 180 € mesačne, ktorú sumu považuje za adekvátnu k potrebám maloletej, ako i k zárobkovým možnostiam a schopnostiam povinného rodiča i pri zohľadnení jeho nákladov. Vyživovaciu povinnosť otcovi súd zvýšil od 01.08.2018, teda od podania návrhu. V dôsledku rozhodnutia súdu vzniklo otcovi zameškané zvýšené výživné za obdobie od 01.08.2018 do 26.11.2018 v sume 320 € (vo výške rozdielu oproti zaplatenému výživnému a prisúdenému výživnému za 4 mesiace po 80 €). Na zaplatenie zameškaného zvýšeného výživného súd určil otcovi lehotu 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Nakoľko týmto rozhodnutím došlo k zmene pôvodného rozhodnutia tunajšieho súdu č.k. 3C/22/2009-28 zo dňa 12.03.2009 len vo výroku o výživnom na maloletú, v ostatných častiach zostáva tento rozsudok (rozvod manželstva a zverenie maloletej do starostlivosti matky) nezmenený.

6. Súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd dospel k záveru, že nebol dôvod odchyliť sa od tohto základného pravidla o trovách v mimosporovom konaní, keďže súd nezistil žiadne osobitné okolnosti, ustanovené ako výnimky v § 53, § 54 a § 55 CMP (osobitné typy konaní, zavinenie trov účastníkom, ktorý mal v konaní nejakú povinnosť, resp. výnimočné zohľadnenie princípu spravodlivosti s ohľadom na okolnosti prípadu).

7. Proti tomuto rozsudku podal otec v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že súd prvej inštancie zvýšil výživné o 80%, pričom sa nezaoberal jeho majetkovými pomermi a vychádzal len z odhadov. Určenie výšky výživného v sume 180,- eur je nepreskúmateľné, nakoľko nie je zjavné, z čoho vychádzal súd pri tomto určení. Príjem otca vyhodnotil súd za nereálny. Uznal, že naposledy bola určená vyživovacia povinnosť pred 9 rokmi, avšak matka počas tohto obdobia nebola zamestnaná. Otec si privyrába a takto dosahuje príjem cca 200,- eur, čo však nie je pravidlom. Nesúhlasil s odôvodnením rozhodnutia, v ktorom uviedol, že je konzumentom alkoholu. Otec riadne predložil podklady preukazujúce jeho majetkové pomery, ktoré však súd nebral do úvahy, čím porušil právo na spravodlivý proces. Príjmy otca nie sú v takej výške, aby mohol platiť zvýšené výživné. Otec nemá maturitu a v danom kraji nie sú také pracovné príležitosti, ktoré by zabezpečili určitý príjem. Určenú výšku výživného otec nie je schopný platiť a preto mu finančne vypomáha jeho matka a to sumou 20,- eur mesačne, o čom predkladá čestné prehlásenie. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, resp. aby vo veci rozhodol tak, že výšku výživného na maloletú určí v reálnej sume, alternatívne rozhodne o striedavej starostlivosti z dôvodu, že bremeno nákladov na dieťa bude

rozdelené na oboch rodičov. K odvolaniu otec predložil potvrdenie z obce, čestné vyhlásenie zo dňa 02.01.2019, v ktorom matka otca, P. X. uviedla, že synovi prispieva mesačne sumou 20,- eur ako dar a to na stravu a domácnosť.

8. Matka v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec od začiatku zavádza vedome nepravdivými údajmi o spôsobe svojej práce a o výške svojho príjmu. Otec nevedel vysvetliť, z akých finančných prostriedkov žije a uhrádza svoje životné potreby. I keď otec uvádza náklady na uspokojenie jeho životných potrieb, tieto nie je schopný platiť zo zárobkov, ktoré uvádza. Na pojednávaní otec uviedol, že vypije denne 3 pivá a vyfajčí jednu krabičku cigariet, na čo minie mesačne cca 160,- eur. Na ďalšom pojednávaní tieto údaje opravil, keď uviedol, že sa tak deje len cez víkend. Svoje príjmy otec nepreukázal minimálne späťne 3 roky, pričom svoje okolie i matku informoval, že denne zarába 78,- eur. Poukázala na zákonné ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine, keď je potrebné vziať do úvahy priemerný zárobok v rozsahu 20- násobku životného minima. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

9. Kolízny opatrovník v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že rozhodnutie je vecne správne a navrhol ho potvrdiť.

10. Otec v písomne podanom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že s týmto nesúhlasí. Namietal, že matka uviedla ničím nepodložené tvrdenia. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že toto je neopodstatnené, keď opatrovník neprihliadal na skutočné príjmy otca. Ako rodičia sú obaja rovní v právach a povinnostiach a sú povinní zabezpečiť maloletému dieťaťu štandard. Súd prvej inštancie neskúmal životný štandard a výšku príjmu otca. Opätovne žiadal o zverenie maloletej do striedavej starostlivosti za účelom zabezpečenia štandardu maloletej. Poukázal na zdravotný stav matky. Uviedol, že pôjde na operáciu do nemocnice, platí exekúcie, bude potrebovať finančné prostriedky na lieky.

11. Matka v písomne podanom vyjadrení zo dňa 12.06.2019 uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Otec na pojednávaní vypovedal, že denne vyfajčí krabičku cigariet a vypije tri pivá. Ak by tieto údaje boli pravdivé, tak mu sudca na pojednávaní priamo vypočítal, že to sú mesačné náklady 180,- eur. Na druhom pojednávaní otec svoje prvé tvrdenia poprel a priznal krabičku cigariet denne a jedno pivo, ale len cez víkend. So striedavou starostlivosťou matka nesúhlasí, nakoľko maloletá sa sama vyjadřila, že s týmto nesúhlasí. Maloletá má problém byť u otca jeden týždeň cez prázdniny. Stalo sa, že na naliehanie otca spala u otca po 10 rokoch. Počas 11 rokov nebol otec s maloletou na výlete, dovolenke, na nákupoch oblečenia. Nie je dôvod na rozhodnutie o striedavej starostlivosti, keď maloletá takúto starostlivosť odmieta. Uznala, že bola ochotná sa na zvýšení výživného dohodnúť.

12. Otec vo vyjadrení zo dňa 26.06.2019 uviedol, že s poukazom na zdravotný stav matky žiada, aby si súd zabezpečil lekárske správy o zdravotnom stave matky. Opätovne žiadal o zverenie maloletej do striedavej starostlivosti.

13. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

14. Podľa ust. § 1 CMP, sa Civilný mimosporový poriadok uplatní výlučne v právnych veciach ustanovených v tomto zákone. Podľa ust. § 2 CMP, sa uplatní Civilný sporový poriadok ako generálny procesný kódex tam, kde odlišnosti CMP nestanovuje.

15. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

16. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

17. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

18. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov

napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Krajský súd si v plnom rozsahu osvojil skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý považoval za správny. Zo svojich zistení vyvodil aj správny záver a krajský súd sa v plnom rozsahu stotožňuje nielen so skutkovými, ale aj právnymi závermi súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku a v zmysle § 387 ods. 2 CSP na ne poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia dodáva nasledovné:

20. Odvolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že Zákon o rodine (ust. § 62 ods. 2, § 63 ods. 1 a ust. § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá) zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery.

21. Výživným sa rozumie uspokojovanie všetkých potrieb osoby, ktorej má byť poskytované. Výživou dieťaťa je mienené zabezpečenie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný rozvoj po stránke fyzickej a duševnej. Výživné pre deti slúži nielen k uspokojovaniu ich výživy v užšom zmysle, k uspokojovaniu všetkých odôvodnených hmotných potrieb (šatstvo, obuv, bývanie a strava), ale aj ďalších potrieb dôležitých k úspešnej výchove dieťaťa (vzdelávanie, príprava na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby). Ich miera je rôzna podľa okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa, podľa fyzickej a duševnej vyspelosti, jeho zdravotného stavu, schopností, náklonnostiach, spôsobu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa sú závislé súčasne od schopností a možností rodičov. Ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby maloletého dieťaťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú prospešné všestrannému vývoju dieťaťa. Uvedené chápanie v súlade so zásadou úmernosti životnej miery dieťaťa k životnej miere rodičov. U povinnej osoby rozhodujú reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné. Potenciálne zárobkové možnosti rodičov nie sú dané len ich subjektívnymi okolnosťami - stránkou fyzickou a psychickou, pôjde najmä o vloh, náklonnosti, vedomosti, skúsenosti a celkový zdravotný stav, ale aj o niektoré okolnosti objektívneho rázu, ako je výber pracovných príležitostí v určenom mieste. Zodpovednému zhodnoteniu schopností a možností rodičov je potrebné zistiť okruh osôb, ku ktorým majú rodičia vyživovaciu povinnosť podľa Zákona o rodine.

22. Po oboznámení sa s obsahom spisu, vykonanými dôkazmi, ako i vyjadreniami účastníkov v odvolacom konaní, dospel odvolací súd k záveru, že zisteným skutkovým okolnostiam daného prípadu, možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca, s prihliadnutím na aktuálne obmedzené možnosti a schopnosti matky, vystihujúcim odôvodnené potreby dieťaťa, s prihliadnutím na zvýšené výdavky v súvislosti s nástupom maloletého dieťaťa na druhý stupeň základnej školy, ako i preukázanú podstatnú zmenu pomerov, zodpovedá zvýšenie výživného z pôvodnej sumy 100,- Eur na sumu 180,- Eur mesačne.

23. V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že posledná úprava vyživovacej povinnosti otca k maloletej bola určená rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 12.03.2009, č. k. 3C/22/2009-28. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v tom čase mala maloletá D. jeden rok. Matka maloletej bola na materskej dovolenke a otec maloletého dieťaťa bol nezamestnaný, zrušil živnosť.

24. V súčasnosti je matka PN a poberá nemocenské dávky vo výške 380,- eur a invalidný dôchodok vo výške 168,60,- eur a rodinné prídavky vo výške 23,68,- . Otec maloletej pracuje na dohodu o vykonaní práce s príjmom vo výške 170,- eur mesačne , pričom si privyrába ako tesár a z tejto činnosti dosahuje príjem vo výške 200,- eur mesačne. Maloletá D. má 10 rokov a navštevuje 5. ročník základnej školy.

Matka uhrádza maloletej stravné v školskej jedálni vo výške 18,- eur, vreckové 5,- eur, hodiny klavíra 60,- eur raz ročne, špeciálnu obuv a ortopedické vložky do topánok vo výške 33,- eur ročne. Maloletá je športovo aktívna, rada pláva, bicykuje, skateboarduje.

25. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil celkové príjmové možnosti otca ako i skutočnosť, že proti otcovi sú vedené viaceré exekučné konania, ktoré nemajú prednosť pred platením výživného. I keď otec pracuje na základe dohody a dosahuje príjem vo výške 170,- eur a privyrába si ako tesár a z tejto činnosti má príjem 200,- eur mesačne, prihliadal súd na skutočnosť, že príjem, ktorý otec doložil súdu potvrdením od zamestnávateľa sa nejaví ako reálny, preto v danom prípade vychádzal z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Súčasne poukázal na príjem matky, ktorá je poberateľkou nemocenských dávok vo výške 380,- eur mesačne a invalidného dôchodku vo výške 168,60,- eur a rodinných prídavkov.

26. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu sp. zn. 3C 22/2009 vyplýva, že v čase poslednej úpravy výživného bola matka na materskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok vo výške 158,67,- eur a prídavky na dieťa vo výške 21,25,- eur. Otec dňom 16.02.2009 zrušil živnosť a 10.03.2009 previedol obchodný podiel v jednej s.r.o. na iný subjekt a následne sa zaevidoval na ÚPSVaR Partizánske. Na pojednávaní konanom dňa 12.03.2009 uviedol, že keď bol ešte tesár, zarábala mesačne 1.000,- eur.

27. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, citované zákonné ustanovenia, v nadväznosti na preukázaný skutkový stav, preukázané mesačné výdavky spojené s výživou dieťaťa, odvolací súd dospel k záveru, že celková suma výživného, ktorú by mal otec platiť na dieťa podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá skutočným a preukázaným nákladom na výživu dieťaťa ako i zárobkovým možnostiam otca, zohľadňujúc vývoj životných nákladov, ako i príjmov matky. Rovnako je v schopnostiach a možnostiach otca zaplatiť maloletej nedoplatok v súdom určenej lehote. Odvolacie námietky otca, poukazom na jeho celkové príjmové možnosti nie sú dôvodné. Na pojednávaní konanom dňa 26.11.2018 otec uviedol, že dosahuje príjem vo výške 200,- eur mesačne a sú voči nemu vedené tri exekúcie. Otcovi bola uložená pokuta na úseku dopravy, keď jazdil pod vplyvom alkoholu a bol mu zadržaný vodičský preukaz. Otcovi bola uložená pokuta /podľa jeho vyjadrenia/ vo výške 800,- eur. Ďalšie exekúcie sú proti otcovi vedené pre nezaplatenie odvodov do VŠZP. Žije v dome matky a mesačne uhrádza náklady na bývanie vo výške 380,- eur. Denne vyfajčí 20 cigariet a cez víkendy konzumuje cca 3 piva. Je dobrovoľne nezamestnaný a pracuje na dohodu. Súd prvej inštancie správne poukázal na zákonné ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, keď otec v konaní deklaruje príjem vo výške 370,- eur mesačne /170,- eur príjem na základe dohody a 200,- eur ako vedľajší príjem z inej činnosti/ a výdavky na bývanie 380,- eur, doposiaľ určené výživné 100,- eur, výdavky na cigarety, alkohol, exekúcie. Otec v konaní nepreukázal a nepredložil doklady preukazujúce svoje príjmové možnosti, z ktorých by uhradil všetky deklarované výdavky. Otec je dobrovoľne nezamestnaný, z evidencie bol vyradený pre nespokojnosť. Pokiaľ by otec nedosahoval dostatočný príjem, požiadal by úrad práce o súčinnosť za účelom zabezpečenia si zamestnania so stálym príjmom. A navyše, dlhy otca nemôžu byť na úkor jeho vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu. Zákon o rodine kladie dôraz na to, že rodičia majú vyvinúť všetko úsilie na to, aby v rámci svojich možností a schopností dosahovali taký príjem, z ktorého by mohli plniť výživné na maloleté dieťa v takom rozsahu, aby boli uspokojené odôvodnené potreby dieťaťa. Výdavky oboch rodičov na svoje vlastné zabezpečenie sú vo vzťahu k plneniu si vyživovacej povinnosti iba druhoradé a odvodené od toho, že obaja sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich možností a schopností tak, aby v celom rozsahu pokryli potreby dieťaťa, aby malo dieťa zabezpečenú dôstojnú životnú úroveň. Rovnako výdavky otca na cigarety nie sú nevyhnutné na zabezpečenie základných potrieb otca, ale zodpovedajú jeho životnému štýlu. I z tejto sumy, ktorú otec nie je povinný vynakladať, môže uhrádzať zvýšené výživné.

28. Odvolací súd zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť otca bola naposledy určená pred 10 rokmi, pričom od tejto úpravy sa výrazne zmenili pomery najmä na strane maloletého dieťaťa, ktoré je vekovo staršie, navštevuje druhý stupeň základnej školy. Maloletá D. má zdravotné problémy, potrebuje ortopedickú obuv, strojček na zuby. Pre rýchly rast matka potrebuje maloletej zakúpiť nové oblečenie. Okrem bežných výdavkov na dieťa sa maloletá venuje športu, hre na klavír. I keď sa príjem matky od poslednej úpravy výživného zvýšil, je rovnako povinnosťou otca podieľať sa na výdavkoch na dieťa. Súdom prvého stupňa zvýšené výživné korešponduje s právom dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča, s prihliadnutím na rast životných nákladov od doby poslednej úpravy výživného. Už

len v dôsledku uplynutia času ako i valorizačnú klauzulu niet pochýb o tom, že na strane dieťaťa došlo k zmene pomerov.

29. Pokiaľ otec žiadal, aby odvolací súd posúdil výšku výživného s poukazom na jeho príjmové možnosti, resp. alternatívne zveril maloletú D. do striedavej starostlivosti oboch rodičov, keď bremeno nákladov na výživu maloletej bude rozdelené na oboch rodičov, odvolací súd uvádza, že zvýšené výživné zodpovedá celkovým príjmovým možnostiam otca. Pokiaľ otec žiadal o zverenie maloletej D. do striedavej starostlivosti oboch rodičov, je potrebné zdôrazniť, že zmenu zverenia žiadal vo vzťahu k určeniu výšky výživného, keď navrhol rozdelenie výživného na oboch rodičov. A navyše, v tomto štádiu konania nie je možné rozhodovať o striedavej starostlivosti. V prípade, že na strane matky sú tak závažné okolnosti, ktoré jej bránia v riadnej starostlivosti, je potrebné, aby otec podal riadny návrh s tvrdenými skutočnosťami. Otec v priebehu celého konania nevzniesol námietky týkajúce sa starostlivosti matky o dieťa. Kolízny opatrovník navštívil domácnosť matky. V správe o prešetrení pomerov uviedol, že matka býva spoločne s maloletou D. v 4- izbovom rodinnom dome, spolu so svojimi rodičmi a bratom. Matka mesačne uhrádza nájom v sume 150,- eur, stravní a výdavky na domácnosť 300,- eur. Okrem toho spláca spotrebný úver v sume 150,- eur mesačne, poistenie pre maloletú 31,70,- eur, telefón 29,10,- eur, vreckové pre maloletú 5,- eur, stravné v škole 18,- eur mesačne. Maloletá má ploché nohy a vychýlené kolená, preto musí nosiť špeciálnu obuv a ortopedické vložky do topánok. Navštevuje hodiny klavíru, ktoré hradí matka sumou 60,- eur ročne. Matka uviedla, že maloletá je športovo aktívna, rada pláva, bicykluje a skateboarduje. Súčasne uviedla, že otec sa s maloletou stretáva zriedkavo, nad rámec určeného výživného ničím neprispieva. Matka sa snažila s otcom dohodnúť na výživnom, otec ju však ignoruje a nekomunikuje s ňou. Otec uviedol, že sa s maloletou stretáva raz týždenne a v poslednom období prispel maloletej na hodiny klavíra sumou 60,- eur, na letný tábor 100,- eur a vreckové 20,- eur. Predmetné podanie otca vyhodnotil odvolací súd ako vyjadrenie nesúhlasu s tvrdeniami matky poukazom na jeho celkové príjmy. Pokiaľ by na strane matky boli tak závažné skutočnosti, ktoré by matke bránili v riadnej starostlivosti, otec mohol kedykoľvek podať návrh na zmenu zverenia. Kolízny opatrovník nezistil nedostatky v starostlivosti o dieťa a v prípade, že by pri prešetrení pomerov na strane matky zistil nedostatočnú starostlivosť na strane matky, príp. ďalšie okolnosti, tieto by signalizoval súdu.

30. Ďalšia odvolacia námietka otca, že súdom určená výška výživného je nepreskúmateľná, v rozpore s princípom spravodlivého procesu, nie je dôvodná. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil celkové príjmové možnosti a schopnosti otca, jeho postoj v konaní, ako i rozhodné skutkové okolnosti a to porovnaním príjmov oboch rodičov v čase skoršieho rozhodnutia ako aj nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania, pričom na vec správne aplikoval zákonné ustanovenia.

31. Ďalšie odvolacie námietky otca preto vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

32. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

33. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).